

BJØRKELANGEN
VIDEREGÅENDE SKOLE

Veien mot voksenlivet

Handlingsplan for skolemiljø Bjørkelangen videregående skole

Innhold

Innledning	3
Lovgrunnlag	3
Handlingsplikter ved uønsket adferd Bjørkelangen vgs	4
Skolens kontinuerlige og forebyggende arbeid - tiltak, ansvar og tidsangivelse	6
Informasjon til elever og foresatte	6
Handlingsplan mot krenkelser og mobbing	6
Før høstferien	6
Etter høstferien.....	6
Jevnlig i løpet av skoleåret	6
Tiltak ved mobbing:	7
Melderutiner.....	7
Når en elev blir utsatt for vold eller skade.	7
Elev som utøver skade	8
Tiltak for klassen der situasjonen oppstod.....	8
Personer utenfra utøver vold eller skade på personer i skolesamfunnet	8
Ved mindre alvorlige voldshendelser.....	8
Ved alvorlige voldshendelser	8

Behandlet av skolens ledelse, elevrådet, AMU og i samarbeidsmøte med de tillitsvalgte.

Gjelder for skoleåret 2024-25 og 2025-26.

Bjørkelangen september 2024.

Neste revisjon: August 2026.

Innledning

Opplæringsloven fastslår at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring, og skolen skal jobbe kontinuerlig for å fremme dette (Opplæringslova, 2023, §§12-2, 12-3). Dette arbeidet skal synliggjøres i en egen handlingsplan, og elevene skal få ta del i planlegging og gjennomføring av dette arbeidet, jf. § 10-4. For å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø, har skolen aktivitetsplikt. Formålet med aktivitetsplikten er å sikre at skolen handler raskt og riktig når en elev opplever å ikke ha det trygt, og alle ansatte ved skolen har plikt til å bidra til å oppfylle elevenes rettigheter.

Et utrygt skolemiljø kan ha mange former. I opplæringsloven §12-3 står det at «skolen skal ikke godta krenkende oppførsel, som til dømes mobbing, vald, diskriminering og trakassering». Med *krenkende atferd* menes sjikane gjennom krenkende ord og/eller handlinger, som av Utdanningsdirektoratet eksemplifiseres som mobbing, vold, rasisme, diskriminering og utestenging (Utdanningsdirektoratet, 2024).

- Med *mobbing* mener vi gjentatte negative handlinger fra en eller flere sammen, mot en elev som kan ha vanskelig for å forsvare seg, både fysisk og psykisk.
- Med *vold* mener vi at noen bruker fysisk makt for å skade andre
- Med *rasisme* mener vi at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget, for eksempel fordi de har en annen hudfarge, en annen religion eller snakker et annet språk
- Med *diskriminering* mener vi dårligere behandling eller trakassering på grunn av for eksempel kjønn, seksuell legning, funksjonsevne, tro, hudfarge eller etnisk opprinnelse
- Med *utestenging* mener vi å bli holdt utenfor en gruppe eller klasse der en har naturlig tilhørighet

Akershus fylkeskommune har nulltoleranse for mobbing (Politisk platform for fylkesrådet 2023-2027, 2024), noe som gjenspeiles i retningslinjene for et trygt og godt skolemiljø [Rett til et trygt skolemiljø - Akershus fylkeskommune \(afk.no\)](https://afk.no). Dette er også et mål for Bjørkelangen videregående skole hvor det jobbes systematisk med et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring for alle elever. Dette skjer blant annet gjennom diskusjon og planlegging i lærernes profesjonsfelleskap, gjennom miljøteamets oppsøkende og forebyggende arbeid og ved at alle skolens ansatte tar en aktiv del i opprettholdelse av elevenes skolemiljø

Lovgrunnlag

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring, jf. opplæringsloven kapittel 12, og rektor har ansvar for at elever og foresatte informeres om disse rettighetene.

Retten til et trygt og godt skolemiljø gjelder for alle elever på videregående skole, og det er elevens egen opplevelse av skolemiljøet som avgjør om eleven har det trygt og godt. Skolen

har også en plikt til å jobbe kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene, jf. opplæringsloven § 12-3 andre ledd.

Handlingsplikter ved uønsket adferd Bjørkelangen vgs

5 handlingsplikter, jf. §12	
<p>Følge med</p> <p>Alle ansatte og personer som har en tilknytning til skolen har en plikt til å følge med</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Miljøteamet er aktivt til stede i elevmiljøet og driver forebyggende arbeid ○ Kontaktlærer har oppstart-samtale med elevene ved skolestart ○ Det avholdes elevsamtaler på høsten med foresatte når eleven er under 18 år ○ Lærere og andre ansatte har «ravning» i fellesområdene i midttimene
<p>Gripe inn</p> <p>Alle ansatte og personer som har en tilknytning til skolen har en plikt til å gripe inn umiddelbart ved mobbing og uønsket adferd</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dersom en ansatt oppdager at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal vedkommende gripe inn hvis det er nødvendig og mulig, og/eller hente hjelp fra miljøteamet. ○ Dersom situasjonen er uhåndterlig, skal den ansatte involvere en i ledelsen. Ledelsen vurderer situasjonen og iverksetter nødvendige tiltak ○ Kontaktlærer følger opp elever som ikke har et trygt og godt skolemiljø i samarbeid med avdelingsleder og miljøteamet
<p>Melde fra</p> <p>Alle ansatte og personer som har en tilknytning til skolen har plikt til å melde fra om all mistanke</p> <p>I alvorlige tilfeller skal rektor varsle skoleeier</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Eleven som ikke har et trygt og godt skolemiljø, varsler kontaktlærer eller andre ansatte så raskt som mulig ○ Kontaktlærer involverer nærmeste leder så snart som mulig, som igjen informerer rektor ○ Rektor varsler eventuelt skoleeier
<p>Undersøke</p> <p>Hvis noen sier ifra at de ikke har det bra, skal man alltid undersøke. I undersøkelsen skal skolen ha fokus på å finne ut hva som ligger bak elevenes opplevelse, ikke fremskaffe bevis</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Er problemet sammensatt kan skolens hjelpetjenester involveres (rådgiver, helsesykepleier, elevtjenesten og miljøtjenesten)

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Taushetsplikt og regler for behandling av personopplysninger gjelder når saken undersøkes ○ For elever under 18 år skal foresatte involveres
<p>Sette inn tiltak</p> <p>Skolen har plikt til å sette inn egnede tiltak og vurdere om tiltakene virker</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Samtale med miljøteamet eller kontaktlærer ○ Den som er utsatt for uønsket atferd skal være med å bestemme og informeres om tiltak ○ Miljøteamet orienteres eller er direkte involvert i alle saker tilknyttet skolemiljø saker ○ Det skrives referat fra møter med de involverte ○ Oppfølgingsmøte skal avtales med de involverte parter for å vurdere om tiltakene virker
<p>Dokumentere</p> <p>Skolen må dokumentere hva som har blitt gjort og hva som skal gjøres gjennom en aktivitetsplan. Taushetsplikt og regler for behandling av personopplysninger gjelder for dokumentasjonskravet</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Uønskede hendelser og avvik varsles og vurderes via skolens varslingsystem ○ Eventuelle sanksjoner foretas i henhold til skolereglene ○ Det føres referat fra møter som legges i elevmappen sammen med all annen relevant informasjon ○ Det lages alltid en aktivitetsplan <p>Aktivitetsplanen skal minimum beskrive</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Hvilke problem skal tiltakene løse ● Hvilke tiltak skolen har planlagt ● Når tiltakene skal gjennomføres ● Hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene ● Når tiltakene skal evalueres <p>Se ellers eHåndbok - Rutine ved mistanke om at elever ikke har et trygt og godt skolemiljø (afk.no)</p>

Skolens kontinuerlige og forebyggende arbeid – tiltak, ansvar og tidsangivelse

Skolens ansatte blir informert om alle skolens retningslinjer og rutiner på Utviklingsdagene og på portalen.

Juni	Gjennomgang og revidering av rutiner.	Rådgivere Miljøveileder Ledelse
August	Legges på Portalen og gjennomgang for alle ansatte	Rektor og ledere

Informasjon til elever og foresatte

- Alle elever blir informert i skolestarten av kontaktlærer, og skolens rutiner legges ut i Infokanalen
- Handlingsplanen for skolemiljø blir gjennomgått med elevrådet ved skolestart
- På foresattemøter på høsten blir det vist til handlingsplanen
- All informasjon om skolens arbeid med elevenes skolemiljø og §12 ligger på skolens hjemmeside

Handlingsplan mot krenkelser og mobbing

Før høstferien

- Klassemiljøet og skolemiljø settes på dagsorden. Det er viktig at eleven er en aktiv samarbeidspartner i arbeidet med å skape et godt skole- og læringsmiljø.
- *Ressursgruppen for aktiviteter*, miljøteamet og elevrådet planlegger tiltak for å styrke skole- og klassemiljøet, som for eksempel diverse midttidaktiviteter.
- Elevrådsstyret har månedlige møter med rektor. Her tas ulike saker opp, deriblant saker som vedrører elevenes skolemiljø.

Etter høstferien

Elevrådet tar opp skolemiljø generelt. Det samme gjør kontaktlærer og på elevens time. Elevene har nå blitt noe kjent, og eventuelle problemer i forhold til trivsel og eventuell mobbing er antagelig synliggjort.

Jevnlig i løpet av skoleåret

Samarbeid på flere plan er nødvendig. Arbeid med skolemiljø, klassemiljø og uønsket adferd bør foregå gjennom hele året, og ikke bare ved skolestart.

- Utviklingssamtaler med kontaktlærer har inkludering som ett av momentene (høst og vår). Det skal tilbys individuelle samtaler med kontaktlærer og rådgivere, der en søker å avdekke tilløp til og/eller faktisk mobbing.
- Elevrådet kan informere om mobbing og oppfordre elevene til å gripe inn når de er tilskuere til dette
- Elevens time har skolemiljø på dagsorden med jevne mellomrom
- Faglærere, kontaktlærere og tillitselever bringer informasjon om mobbetilfeller videre til rådgivere eller ledelse. Det kan også arrangeres møter mellom den som utsettes for mobbing og den eller de som mobber.
- Andre ressurspersoner/grupper som kan bistå i arbeidet er ledelsen, rådgivere, helsesøster, TU, miljøveileder og PPT-tjenesten.
- Skolemiljøutvalget ved skolen har en klar agenda der mobbing og andre uønskede situasjoner tas opp.

Tiltak ved mobbing:

- Ledelsen informeres om situasjonen.
- Samtale med mobbet elev og foresatte (for elever under 18 år), og informere om hva skolen vil gjøre videre.
- Samtale med elev som mobbet og foresatte (for elever under 18 år), med informasjon om hva skolen vil gjøre videre.
- Strukturert samtale med mobberen eller mobberne hver for seg.
- Strukturert samtale med mobberne samlet når de er flere.
- Skriftlig avtale og oppfølging etter skolens rutiner
- Synlige voksenpersoner i skolemiljøet, blant annet gjennom ressursgruppen for ravning i midttimene

Melderutiner

Når en elev blir utsatt for vold eller skade.

- Det gripes inn slik at konflikten blir stanset og varsling av politiet vurderes.
- Eleven tas med på kontoret, foresatte varsles umiddelbart dersom eleven er under 18 år.
- Hvis nødvendig følges eleven til lege og deretter hjem. Hendelsesforløpet klargjøres. Eleven og foresatte informeres om elevens rettigheter.
- Helseyskepleier tilbyr hjelp til å bearbeide hendelsen. Eleven henvises videre hvis det vurderes nødvendig.
- Elevens videre skolegang fastlegges i samarbeid med hjemmet.

Elev som utøver skade

- Eleven tas med til miljøteamet, rektor eller avdelingsleder, og foresatte kontaktes dersom eleven er under 18 år.
- Hendelsesforløpet kartlegges. Det vurderes om barnevern eller politi skal varsles.
- Straffereaksjoner settes i verk i forhold til skolereglene
- Det vurderes om det er behov for hjelp fra helsesykepleier eller annet helsetilbud.

Tiltak for klassen der situasjonen oppstod

- Hvis det er behov for det, settes en ny lærer til å overta klassen.
- Hendelsen bearbejdes de påfølgende dager ved behov.

Personer utenfra utøver vold eller skade på personer i skolesamfunnet

- Det gripes om mulig inn slik at konflikten stanses, og politiet varsles.
- Kontoret varsles.

Ved mindre alvorlige voldshendelser

- Alle ansatte skal reagere hvis man får kunnskap eller mistanke om at vold har funnet sted, og gripe umiddelbart inn i situasjonen.
- Kontaktlærer samarbeider med miljøteamet og avdelingsleder for å klare opp i konflikten og sette inn nødvendige tiltak
- Rutinene gjennomgås i de enkelte klasser slik at alle vet hvordan de skal forholde seg hvis det skjer noe med elever eller ansatte.

Ved alvorlige voldshendelser

- Når kritiske situasjoner oppstår, varsles rektor umiddelbart. Ved rektors fravær varsles assisterende rektor eller avdelingsleder.
- Den som tar imot meldingen, varsler ledelsen og andre i kriseteamet. Minimum 2 personer bør gå til stedet for voldsutøvelsen og skaffe seg overblikk. Navn på vitner noteres.
- En i skolens kriseteam tar de nødvendige telefoner og/eller påkaller hjelp. Ved skade tilkalles helsepersonell

Bibliografi

Politisk plattform for fylkesrådet 2023-2027. (2024). Hentet fra Akershus fylkeskommune:
<https://afk.no/politikk/fylkesradet/politisk-plattform-for-fylkesradet-2023-2027/utdanning-og-kompetanse/>

Utdanningsdirektoratet. (2024). *Temaene i elevundersøkelsen.* Hentet fra <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/Om-temaene-i-Elevundersokelsen/Trygt-miljo/>